

ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΤΟΣ ΣΤΕΓΗΣ

ΜΙΑ ΓΕΦΥΡΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΝΩ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΓΡΟΥ VOL. 4

—
23 Ιανουαρίου 2019 | Πάντειο Πανεπιστήμιο | 20:30

Έχετε ακούσει ηλεκτρική κιθάρα σε ρεσιτάλ σύγχρονης μουσικής; Ακουστική κιθάρα με 4 επιπλέον χορδές; Σόλο όμποε να συνοδεύεται από ήχους κρυστάλλινων ποτηριών ή μια άρπα; Έχετε δει παρτιτούρες μόνο με λέξεις, που θα μπορούσαν να παιχτούν από οποιονδήποτε;

Τι ενώνει τη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση και το Πάντειο Πανεπιστήμιο; Πολιτισμός, έκφραση, έκπληξη και δημιουργία... Αυτά είναι τα στοιχεία που κρατούν ζωντανή τη σχέση ανάμεσα στα δύο ιδρύματα. Ο παλμός της «Γέφυρας Μουσικής πάνω από τη Συγγραφή» χτυπά για τέταρτη συνεχή χρονιά και το στοίχημα παραμένει το ίδιο: σύγχρονοι συνθέτες, ιδιαίτεροι συνδυασμοί οργάνων, έργα σε πρώτες εκτελέσεις και ένα κοινό έτοιμο να συμμετάσχει σε αυτή τη μουσική εμπειρία. Φέτος, και οι τρεις συναυλίες έχουν διάθεση πειραματισμού, με ένα ντουέτο όμποε και άρπας συνοδευόμενο από τον ήχο κρυστάλλινων ποτηριών, δεκάχορδη ακουστική και ηλεκτρική κιθάρα, καθώς και παρτιτούρες δίχως νότες. Φοιτητές της κατεύθυνσης «Πολιτισμός και Πολιτιστική Διαχείριση» του Τμήματος Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού του Παντείου Πανεπιστημίου και εκπρόσωποι από την Καλλιτεχνική Διεύθυνση Μουσικής, την οργάνωση και εκτέλεση παραγωγής και το τμήμα επικοινωνίας της Στέγης μοιράζονται πρωτοπόρες ιδέες, εμπειρίες και γνώση, έτσι ώστε να δημιουργήσουν, να οργανώσουν και να προωθήσουν τον κύκλο των συναυλιών, αλλά και κάθε συναυλία ξεχωριστά. Φύγαμε για το vol. 4!

Η αυλαία ανοίγει στις 23 Ιανουαρίου 2019, στην Αίθουσα Τελετών του Παντείου Πανεπιστημίου (Ισόγειο Παλαιού Κτιρίου, κόκκινο κτίριο, Λ. Συγγρού 136), με έργα των Luciano Berio, Mario Lavista, Elliott Carter, Heinz Holliger, καθώς και του Βάσου Νικολάου σε ανάθεση της Στέγης, ερμηνευμένα από τον ομποΐστα Σπύρο Κοντό και την αρπίστρια Γωγώ Ξαγαρά. Το ντουέτο αυτό είναι μια τιμητική αναφορά στο ιστορικό ζευγάρι του ομποΐστα και συνθέτη Χάιντς Χόλιγκερ και της αρπίστριας συζύγου του, Ursula Holliger, για τους οποίους γράφτηκε ένας σημαντικός αριθμός νέων έργων, όπως η *Τριλογία* του Κάρτερ, που θα ακουστεί στη συναυλία. Σε απάντηση γι' αυτά τα μουσικά «δώρα», ο Χόλιγκερ συνέθεσε τη συλλογή *Ένα μπουκέτο σκέψεις* –από την οποία θα ακούσουμε αποσπάσματα–, επίσης για όμποε

και άρπα, αφιερώνοντας κάθε κομμάτι σε έναν διαφορετικό συνθέτη ή ερμηνευτή. Η συναυλία είναι μια συμβολή στον εορτασμό των γενεθλίων του Χόλιγκερ, ο οποίος το 2019 γίνεται 80 ετών.

Οι συνθέτες του προγράμματος εξερευνούν τα όρια των οργάνων και της έκφρασής τους, χρησιμοποιώντας διευρυμένες τεχνικές που επαναπροσδιορίζουν τον μουσικό ήχο. Τα έργα των Λαβίστα και Κάρτερ συνομιλούν, αντίστοιχα, με τον μύθο του Μαρσύα και τα *Σονέτα στον Ορφέα* του Rainer Maria Rilke, ενώ η εμβληματική *Sequenza VII* του Μπέριο, που γράφτηκε για τις δεξιοτεχνικές ικανότητες του Χόλιγκερ, και ο συνδυασμός του όμποε με ηλεκτρονικά στο νέο έργο του Νικολάου, μας προκαλούν να ακούσουμε όλες τις δυνατότητες του οργάνου. Δίπλα στους δύο έμπειρους μουσικούς θα σταθούν φοιτητές του Παντείου, συνοδεύοντας το όμποε με τον απροσδόκητο ήχο κρυστάλλινων ποτηριών στο έργο του Λαβίστα, το οποίο παίζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα.

Συντελεστές

Υπεύθυνη πρότζεκτ: **Λορέντα Ράμου**

Υπεύθυνος καθηγητής Παντείου Πανεπιστημίου: **Γεώργιος Μιχαήλ Κλήμης**

Λίγα λόγια για τους συνθέτες

Ο **Λουτσιάνο Μπέριο** (Ονέλια 1925 – Ρώμη 2003) συνεργάστηκε με μερικούς από τους σημαντικότερους σολίστες της εποχής του για τη σειρά των *Sequenzas*, όπου επαναπροσδιορίζει τις δεξιοτεχνικές δυνατότητες των οργάνων και της φωνής. Η σύνθεση ήταν γι' αυτόν μια ατελείωτη διαδικασία επεξεργασίας και σχολιασμού, ένα «έργο σε εξέλιξη». Προσπάθησε να συνδέσει τη μουσική με τα πεδία της ποίησης, της γλωσσολογίας, της ανθρωπολογίας, του θεάτρου και της αρχιτεκτονικής, ενώ πειραματίστηκε με νέες μορφές μουσικής επικοινωνίας. Το έργο του επηρεάστηκε από τις στενές φιλικές του σχέσεις με τον Umberto Eco και τον ποιητή Edoardo Sanguineti, τη μέτζο σοπράνο και πρώτη σύζυγό του, Cathy Berberian, καθώς και από το έργο του James Joyce.

Ο **Μάριο Λαβίστα** (γενν. Πόλη του Μεξικού 1943) σπούδασε στο Μεξικό με τους Carlos Chávez, Héctor Quintanar και Rodolfo Halffter και στη Schola Cantorum στο Παρίσι, όπου μαθήτευσε πλάι στους Henri Pousseur, Nadia Boulanger και Karlheinz Stockhausen. Εξερεύνησε διευρυμένες τεχνικές παραδοσιακών οργάνων, σε συνεργασία με τη φλαουτίστα Marielena Arizpe, τον μπασίστα Bertram Turetzky, την ομποϊστρία Leonora Saavedra και το κουαρτέτο εγχόρδων El Cuarteto Latinoamericano, στις συνθέσεις *Triptico*, *Dusk*, *Marsias* και *Reflejos de la noche*, αντίστοιχα. Το 1982 εξέδωσε το *Pauta*, ένα από τα σημαντικότερα μουσικά περιοδικά στη Λατινική Αμερική, του οποίου είναι αρχισυντάκτης έως σήμερα. Έχει διδάξει σε πανεπιστήμια του Μεξικού και των ΗΠΑ και έχει δημοσιεύσει έναν τόμο με κείμενά του για τη μουσική. Υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Guggenheim και έχει λάβει πολλά βραβεία για το έργο του, όπως το Premio Nacional de Ciencias y Artes και το Medalla Mozart.

Ο **Έλιοτ Κάρτερ** (Μανχάταν, Νέα Υόρκη 1908 – Μανχάταν 2012), ένας από τους σημαντικότερους Αμερικανούς συνθέτες του 20ού και 21ου αιώνα, υπήρξε εξαιρετικά παραγωγικός, ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια της υπεραιωνόβιας ζωής του. Τιμήθηκε για το έργο του με το Ernst von Siemens Music Prize, δύο φορές με το βραβείο Pulitzer καλύτερης μουσικής σύνθεσης (1960, 1973), με βραβείο Grammy καλύτερης σύγχρονης σύνθεσης κλασικής μουσικής (1994), καθώς και με ειδικό βραβείο της επιτροπής των Grammy (2009). Στην αρχή της σταδιοδρομίας του συνέθετε σε νεοκλασικό ύφος και ήταν εμφανείς οι επιρροές του από συνθέτες όπως οι Aaron Copland, Paul Hindemith και Igor Stravinsky. Στη συνέχεια, ανέπτυξε ένα εντελώς προσωπικό ρυθμικό και αρμονικό μουσικό ύφος, το οποίο δεν σταμάτησε να

εξελίσσει μέχρι το τέλος της ζωής του, συνθέτοντας περισσότερα από 60 έργα μετά τα 90 του χρόνια. Οι συνθέσεις του είχαν συχνά ως πηγή έμπνευσης λογοτεχνικά έργα.

Ο **Χάιντς Χόλιγκερ** (γενν. Λάνγκενταλ, Ελβετία 1939) είναι ομποϊστας, συνθέτης και μαέστρος, παγκοσμίως γνωστός τόσο για τη δεξιοτεχνία του και τη συμβολή του στο σύγχρονο ρεπερτόριο για όμποε, όσο και για την ποικιλομορφία του συνθετικού του έργου. Πολλοί συνθέτες έγραψαν νέα έργα γι' αυτόν, ωστόσο οι δικές του συνθέσεις δεν περιορίζονται μόνο σε αυτό το όργανο. Ο ίδιος θεωρεί ότι αυτός ο διπλός ρόλος του δίνει περισσότερες ευκαιρίες να προσεγγίσει το κοινό με διαφορετικούς τρόπους. Έχει τιμηθεί, μεταξύ άλλων, με τα βραβεία Léonie Sonning Music Prize και Ernst von Siemens Music Prize, ενώ ως μαέστρος έχει διευθύνει ορχήστρες όπως οι Φιλαρμονικές του Βερολίνου και της Βιέννης, η Concertgebouw του Άμστερνταμ, η London Philharmonia και η Cleveland Orchestra.

Ο **Βάσος Νικολάου** (γενν. Λεμεσό Κύπρου 1971) σπούδασε στις Μουσικές Ακαδημίες της Κολωνίας και της Φρανκφούρτης, στο Ανώτατο Εθνικό Ωδείο του Παρισιού και στο IRCAM. Γράφει μουσική για σόλο όργανα, μουσική δωματίου, έργα για σύνολα, χορωδία, ορχήστρα και όπερα, ενώ σημαντικό μέρος του έργου του αποτελείται από ηλεκτροακουστικές συνθέσεις. Το 2001 και το 2004 κέρδισε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό σύνθεσης του κυπριακού Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, ενώ του έχουν απονεμηθεί επίσης τα βραβεία Bernd Alois Zimmermann (2005) της πόλης της Κολωνίας και Giga-Hertz-Special-Award (2007), με τους Pierre Boulez και Wolfgang Rihm ανάμεσα στα μέλη της επιτροπής. Το 2009 εργάστηκε ως συνθέτης-ερευνητής στο IRCAM. Έργα του έχουν παρουσιαστεί στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ, μεταξύ άλλων από τη London Sinfonietta, το Ensemble Intercontemporain, την International Ensemble Modern Academy, τα σύνολα Piandemonium, e-mex, Ensemble Aleph, Ensemble Aventure, International Contemporary Ensemble, τη Φιλαρμονική Ορχήστρα Altenburg-Gera, τους μαέστρους Peter Eötvös, Diego Masson και τους σολίστες Pierre-Laurent Aimard, Tamara Stefanovich, Daniel Ciampolini, Johannes Schwarz και Δημήτρη Βασιλάκη.

Λίγα λόγια για τα έργα

Η **Sequenza VII (1969)** για όμποε του Λουτσιάνο Μπέριο είναι μια σύνθεση που αναδεικνύει την τεχνική ποικιλομορφία του οργάνου. Ο μουσικός που καλείται να την εκτελέσει πρέπει να κατέχει τόσο τις κλασικές όσο και τις διευρυμένες τεχνικές παιξίματος. Μέσα από αυτές, η κάθε νότα μεταμορφώνεται σε μια μεγάλη παλέτα ηχοχρωμάτων, φτάνοντας μέχρι και σε σύνθετες συγχορδίες αρμονικών ήχων.

Ο **Marsias (1982)** του Μάριο Λαβίστα είναι εμπνευσμένος από την ομώνυμη ιστορία του Ισπανού ποιητή Luis Cernuda και τον αντίστοιχο αρχαιοελληνικό μύθο. Σύμφωνα με τον τελευταίο, ο σάτυρος Μαρσύας ήταν ένας σπουδαίος αυλητής που τόλμησε να προκαλέσει τον θεό Απόλλωνα με τη λύρα του σε διαγωνισμό, ώστε να αποδειχθεί ποιος ήταν καλύτερος μουσικός. Ο αγώνας έληξε άδοξα για τον φιλόδοξο σάτυρο, ο οποίος όχι μόνο έχασε, αλλά τιμωρήθηκε για την ύβρη του με βασανιστικό θάνατο. Στο έργο του Λαβίστα, το μεν όμποε αναπαριστά τον αυλό του Μαρσύα, ενώ το παίξιμο των οκτώ κρυστάλλινων ποτηριών τον αιθέριο ήχο της λύρας του Απόλλωνα. Για τον Θερνούδα, αλλά και τον Λαβίστα, ο σάτυρος αναπαριστά επίσης τη φιγούρα του καλλιτέχνη που, καθώς αναζητά συνεχώς την τελειότητα, είναι καταδικασμένος να αποτυγχάνει.

Η **Trilogy (1992)** του Έλιοτ Κάρτερ φέρει ως προμετωπίδα τις τελευταίες δύο στροφές από ένα *Σονέτο στον Ορφέα* (II, 10) του Ρίλκε, που υμνεί τη μαγεία της ζωής και της μουσικής. Ο συνθέτης αφιέρωσε το έργο στους Χάιντς και Ούρσουλα Χόλιγκερ, συνδυάζοντας επίσης εμπνεύσεις από το παίξιμο του αρπίστα Carlos Salzedo και τη φίλια του με τον συνθέτη Stefan Wolpe και τον μουσικολόγο Raffaele Pozzi. Τα μέρη της *Τριλογίας* γράφτηκαν για τρία διαφορετικά μουσικά φεστιβάλ, με το τελευταίο να δίνει την ευκαιρία στους δύο ερμηνευτές να παίξουν μαζί ως ντουέτο, μετά τα δύο αρχικά τους σόλο.

Το *Un bouquet des pensées* (1995-2010) του Χάιντς Χόλιγκερ είναι μια συλλογή δέκα σύντομων έργων για όμποε ή άλλα πνευστά όργανα και άρπα, αφιερωμένων σε φίλους του συνθέτη ως δώρα γενεθλίων. Στη συναυλία θα ακούσουμε αυτά που γράφτηκαν για τον Έλιοτ Κάρτερ και τον ομποϊστα Émile Cassagnaud, ενώ ανάμεσα στους αποδέκτες βρίσκονταν επίσης ο Πιερ Μπουλέζ, ο György Kurtág, αλλά και η ίδια η Ούρσουλα Χόλιγκερ.

Λίγα λόγια για τους μουσικούς

Ο **Σπύρος Κοντός** γεννήθηκε το 1974 στην Κέρκυρα, όπου από μικρός συμμετείχε έντονα στις μουσικές δραστηριότητες του νησιού. Αργότερα, μελέτησε όμποε στην Αθήνα με τον Γιάννη Παπαγιάννη, στην Καρλσρούη με τον Thomas Indermühle και στη Γενεύη με τον Maurice Bourgue. Από το 1997 εργάζεται ως πρώτο όμποε στη Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, ενώ έχει συνεργαστεί και με διάφορες άλλες ορχήστρες. Συχνά δίνει συναυλίες μουσικής δωματίου και ρεσιτάλ, συμπράττει με μουσικά σχήματα και ηχογραφεί για το ραδιόφωνο και την τηλεόραση σε Ελλάδα, Αγγλία, Γερμανία, Ιταλία, Ελβετία, Γαλλία, Κύπρο, ΗΠΑ κ.α. Από το 2002 διδάσκει, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, από το 2006 διοργανώνει (όπου διδάσκει επίσης) το Διεθνές Σεμινάριο Όμποε της Κέρκυρας και από το 2012 είναι βοηθός καθηγητής σε σεμινάρια στην Ανώτατη Σχολή Μουσικής της Καρλσρούης. Η δισκογραφία του, αποκλειστικά με έργα Ελλήνων συνθετών, κυκλοφορεί από τις εταιρείες DNA Lab, Centaur, Irida, Rekem και Universal. Ο δίσκος του, *Metamorphosis* (2012, με τη Λητώ Θώμου στο πιάνο) έχει λάβει το βραβείο της Ένωσης Ελλήνων Κριτικών Θεάτρου και Μουσικής.

Η **Γωγώ Ξαγαρά** είναι κορυφαία αρπίστρια της ελληνικής μουσικής σκηνής. Σπούδασε στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης και στο Ωδείο Athenaeum με τη Μαρία Μπιλντέα, καθώς και στο Royal Northern College of Music. Έχει συνεργαστεί με την Κρατική Ορχήστρα Νέων, την Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της ΕΡΤ, την Ορχήστρα των Χρωμάτων κ.ά., ενώ συμμετέχει και σε πολλά μουσικά φεστιβάλ στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με τον φλαουτίστα και συνεργάτη της, Νίκο Νικόπουλο, δημιούργησε το Ντούο Χορίαμβος, ενώ παράλληλα από το 1998 δίδαξε άρπα στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης. Το 2001 ανακηρύχθηκε Α΄ Κορυφαία στην Κρατική Ορχήστρα Αθηνών. Πλέον διδάσκει στο Ωδείο Φίλιππος Νάκας στην Αθήνα.

Πληροφορίες συναυλίας

Τετάρτη 23 Ιανουαρίου 2019

Ωρα 20:30

Σπύρος Κοντός: όμποε και όμποε ντ' αμόρε

Γωγώ Ξαγαρά: άρπα

Έργα

Luciano Berio: *Sequenza VII* για όμποε

Mario Lavista: *Marsias* για όμποε και κρυστάλλινα ποτήρια – πρώτη εκτέλεση στην Ελλάδα

Elliott Carter: *Trilogy* για όμποε και άρπα

Heinz Holliger: *Un bouquet des pensées* για όμποε/όμποε ντ' αμόρε και άρπα (αποσπάσματα)

Βάσος Νικολάου: *Pastoralien* για όμποε και ηλεκτρονικά – σε πρώτη παγκόσμια εκτέλεση

Πληροφορίες

Πάντειο Πανεπιστήμιο

**Αίθουσα Τελετών Παντείου Πανεπιστημίου (Ισόγειο Παλαιού Κτιρίου,
κόκκινο κτίριο)**

Λεωφόρος Συγγρού 136, Καλλιθέα

23 Ιανουαρίου 2019 | 20:30

Όλες οι συναυλίες θα πραγματοποιηθούν στην αίθουσα τελετών του Παντείου Πανεπιστημίου (Ισόγειο Παλαιού Κτιρίου)

Η είσοδος στον χώρο του Παντείου γίνεται από την οδό Φραγκούδη (είσοδος και για ΑΜΕΑ)

Ελεύθερη είσοδος με δελτία προτεραιότητας μία ώρα πριν από κάθε συναυλία και παραλαβή των δελτίων από την είσοδο της αίθουσας τελετών του Πανεπιστημίου

Επόμενες εκδηλώσεις

2η συναυλία: 31 Ιανουαρίου 2019

3η συναυλία: 6 Φεβρουαρίου 2019

<http://www.sgt.gr/gre/SPG2228/>

Επίσημος Χορηγός Αερομεταφορών
Official Air Carrier Sponsor

Χορηγοί Επικοινωνίας
Media Sponsors

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

monopoli.gr

naftemporiki.gr

clickatlife.gr

εξώστης www.exostipress.gr

dancepress.gr

in2life.gr

Με την υποστήριξη
Supported by

αθηνόραμα

Χορηγός Φιλοξενίας
Hospitality sponsor

Επίσημος Ιατρικός
υποστηρικτής
Medical Cover

